

Република Србија
ВРХОВНИ КАСАЦИОНИ СУД
Р1 107/2022
03.03.2022. године
Београд

Врховни касациони суд, у већу састављеном од судија: Марине Милановић, председника већа, Драгане Бољевић и Катарине Манојловић Андрић, чланова већа, у парници тужиоца Агенције за вештачење и консалтинг, АА, предузетник из ..., кога заступа Бобан Матић, адвокат из ..., против тужене Републике Србије, Министарство правде, Високи савет судства, Основни суд у Крагујевцу, коју заступа Државно правобранилаштво из Београда, ради исплате, одлучујући о сукобу стварне надлежности између Привредног суда у Крагујевцу и Првог основног суда у Београду, на седници одржаној 03.03.2022. године, донео је

РЕШЕЊЕ

За суђење по тужби од 27.05.2019. године тужиоца Агенције за вештачење и консалтинг, АА, предузетник из ... против тужене Републике Србије, Министарство правде, Високи савет судства, Основни суд у Крагујевцу, ради исплате, **СТВАРНО ЈЕ НАДЛЕЖАН** Први основни суд у Београду.

Образложење

Први основни суд у Београду огласио се стварно ненадлежним за поступање и предмет уступио Привредном суду у Крагујевцу, решењем П 11765/19 од 27.08.2019. године, потврђеним решењем Вишег суда у Београду Гж 19650/19 од 27.10.2021. године.

Привредни суд у Крагујевцу није прихватио стварну надлежност и, уз допис П 57/22 од 09.02.2022. године, предмет је доставио Врховном касационом суду ради решавања сукоба надлежности.

Решавајући настали сукоб месне надлежности, на основу члана 22. став 1. Закона о парничном поступку – ЗПП („Службени гласник РС“, бр. 72/11, 49/13 - УС, 74/13 - УС, 55/14, 87/18, 18/20), у вези са чланом 30. став 2. Закона о уређењу судова („Службени гласник РС“, бр. 116/08, 104/09, 101/10, 31/11, 78/11, 101/11, 101/13, 40/15, 106/15, 13/16, 108/16, 113/17, 65/18 - УС, 87/18, 88/18 - УС), Врховни касациони суд је оценио да је за поступање у овом предмету месно надлежан Први основни суд у Београду.

Законом о уређењу судова прописано је да у грађанскоправним споровима у првом степену суди: основни суд, ако за поједине од њих није надлежан други суд (члан 22. став 2); и виши суд, ако вредност предмета спора омогућава изјављивање ревизије (члан 23. став 1. тачка 7), што значи ако вредност предмета спора побијаног

дела прелази износ од 40.000,00 евра у динарској противвредности, сходно члану 403. став 3. ЗПП; а да привредни суд у првом степену суди (члан 25. став 1), између осталог, и: у споровима између домаћих и страних привредних друштава, предузећа, задруга и предузетника и њихових асоцијација (привредни субјекти), у споровима који настану између привредних субјеката и других правних лица у обављању делатности привредних субјеката, као и кад је у наведеним споровима једна од странака физичко лице ако је са странком у односу материјалног супарничарства (тачка 1), као и у споровима поводом стечаја (тачка 4).

У конкретном случају, тужилац Агенција за вештачење и консалтинг, АА, предузетник из ... поднео је 27.05.2019. године тужбу Првом основном суду у Београду против тужене Републике Србије – Министарство правде, Високи савет судства, Основни суд у Крагујевцу, ради исплате законске затезне камате на износ од 7.000,00 динара, који му је исплаћен за вештачење обављено у предмету П 8757/16 Основног суда у Крагујевцу, за период од 07.04.2017. до исплате 22.09.2017. године.

Законом о судским вештацима („Службени гласник РС“, бр. 44/10) прописано је да се пословима вештачења у смислу тог закона сматрају стручне активности чијим се обављањем уз коришћење научних, техничких и других достигнућа пружају суду или другом органу који води поступак потребна стручна знања која се користе приликом утврђивања, оцене или разјашњавања правно релевантних чињеница (члан 2. став 2); да вештачење обављају физичка и правна лица која испуњавају услове предвиђене овим законом, државни органи у оквиру којих се може обавити вештачење, као и научне и стручне установе (члан 3), да вештака именује и разрешава министар надлежан за послове правосуђа, који одлучује и о упису и брисању правних лица у регистар правних лица за обављање послова вештачења (члан 4); да вештак има право на накнаду трошкова и право на награду за рад (члан 5); као и да физичко лице може обављати вештачење само ако је уписано у регистар вештака (члан 8).

Законом о привредним друштвима („Службени гласник РС“, бр. 36/11, 99/11, 83/14-др.закон, 5/15, 44/18, 95/18, 91/19, 109/21) прописано је да је привредно друштво правно лице које обавља делатност у циљу стицања добити (члан 2), да је предузетник пословно способно физичко лице које обавља делатност у циљу остваривања прихода и које је као такво регистровано у складу са Законом о регистрацији (члан 83. став 1) и да се предузетником у смислу овог закона сматра и физичко лице уписано у посебан регистар који обавља делатност слободне професије уређену посебним прописом (члан 83. став 2).

Полазећи од напред цитираних одредаба, јасно је да су привредни судови стварно надлежни да суде у споровима између привредних субјеката, без обзира на правну природу спора, односно да је за суђење у споровима између привредних субјеката довољно да је испуњен субјективни критеријум. Тек уколико се ради о спору између привредних субјеката и других правних лица, као у конкретном случају, за стварну надлежност привредног суда неопходно је да је испуњен и објективни критеријум, односно да се ради о спору између ових лица насталом у обављању привредне делатности. У споровима у којима су обе странке друга правна лица, за суђење је стварно надлежан суд опште надлежности, без обзира на правну природу спора.

С обзиром на чињенични основ у овом предмету, у конкретном случају се не ради о спору између два привредна субјекта, јер тужена није поступала као привредни субјекат када је ангажовала тужиоца да обави вештачење, из чега следи да се стварна надлежност привредног суда не може засновати на субјективном критеријуму. Будући да је заснивање стварне надлежности привредног суда могуће и кад је једна страна у спору привредни субјекат, а друга правно лице које није привредни субјекат, под условима да спор произлази из обављања делатности привредних субјеката, у конкретном случају није испуњен ни објективни услов за заснивање надлежности привредног суда – да спор произлази из обављања делатности привредних субјеката. Ово стога што спор тужиоца, који је предузетник и привредни субјекат у смислу Закона о привредним друштвима, и тужене, која је правно лице, није произашао из привредне делатности тужиоца, већ из делатности за коју је тужилац уписан у регистар вештака, а која се не може сматрати привредном делатношћу, у смислу члана 2. став 2. Закона о судским вештацима, јер је усмерена на пружање стручних знања за потребе судова и других државних органа приликом разјашњења спорних чињеница.

Према томе, за суђење у овом спору стварно је надлежан Први основни суд у Београду.

Из изложених разлога, Врховни касациони суд је решио настали сукоб стварне надлежности као у изреци, на основу члана 22. став 2. Закона о парничном поступку.

**Председник већа - судија
Марина Милановић, с.р.**

За тачност отправка
Управитељ писарнице
Марина Антонић